

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr VIII/44/15
Rady Gminy w Dąbrównie
z dnia 27.04.2015 r.
w sprawie uchwalenia zmiany studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Dąbrówno

GMINA DĄBRÓWNO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- tekst wyróżniony czcionką Arial stanowi dotychczasową treść, pozostawioną w dokumencie studium
- tekst wyróżniony czcionką *Times New Roman* (kursywą) stanowi zmianę w treści dokumentu studium

Olsztyn 2014 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.....	4
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	6
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	8
4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	14
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	19
6. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	23
7. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	24
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	24
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	25
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	25
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	25
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	26
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271)	26
14. Obszary wymagające przekształceń rehabilitacji lub rekultywacji.....	26
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	26

Część graficzna:

Mapy poglądowe zamieszczone w tekście Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrówno:

1. Obszary i elementy środowiska objęte prawną ochroną przyrody i wskazane do objęcia prawną ochroną przyrody.
2. Obszary udokumentowanych i spodziewanych złóż kruszywa naturalnego.

Mapa poza tekstem głównym:

Kierunki zagospodarowania przestrzennego (skala 1:25000) – załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Dąbrówno

Wstęp

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, wyznacza kierunki przekształceń struktury przestrzennej gminy oraz kierunki zmian w zagospodarowaniu i przeznaczeniu terenów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrówno zostało sporządzone w 1999 roku i uchwalone uchwałą Nr XVI/110/99 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 20 grudnia 1999 roku.

Studium zostało sporządzone w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, która przestała obowiązywać z dniem 10 lipca 2003 r.

Niniejsza zmiana studium została sporządzona w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz.717 z późn. zmianami) obowiązującej od dnia 11 lipca 2003 r.

Potrzeba zmian w obowiązującym dokumencie została spowodowana koniecznością dokonania korekt wynikających z uwarunkowań zewnętrznych, niezależnych od gminy oraz wynikających z prowadzonej przez gminę polityki przestrzennej. Wpływ na podjęcie prac nad zmianą studium miały też wnioski mieszkańców gminy w sprawie korekty kierunków zagospodarowania gminy oraz zmian przeznaczenia terenów.

Wprowadzone zmiany dotyczą:

- 1) Polityki przestrzennej w odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- 2) Obszarów rozwoju funkcji osadniczych i działalności gospodarczych nierolniczych,
- 3) Określenia zasad lokalizowania farm wiatrowych na terenie gminy,
- 4) Polityki przestrzennej w odniesieniu do powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego,
- 5) Zasad prowadzenia zalesień,
- 6) Aktualizacji stanu prawnego w odniesieniu do obiektów i obszarów ochrony przyrody i ochrony zabytków,
- 7) Uzupełnienia zakresu studium o elementy wynikające z obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wprowadzenie powyższych zmian nie narusza podstawowych kierunków polityki przestrzennej oraz zasad zagospodarowania przestrzennego gminy zawartych w obowiązującym studium z 1999 r.

Analiza aktualnych danych składających się na uwarunkowania rozwoju przestrzennego pozwoliła stwierdzić, że możliwe i zasadne jest wprowadzenie planowanych zmian w studium.

Wobec powyższego postanowiono zastąpić tekst i rysunek obowiązującego dotychczas studium, nowymi: tekstem i rysunkiem, zawierającymi treści zachowywane i zmieniane oraz przystosowując tekst do wymagań określonych w artykule 10 ust.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wprowadzone korekty nie powodują zmian podstawowych kierunków polityki przestrzennej gminy Dąbrówno, dostosowując je do aktualnych potrzeb.

Niniejsza zmiana studium, nie stanowi rewizji podstawowych zasad i kierunków polityki przestrzennej gminy, określonych w dokumencie studium z 2009 r. Spowodowana została koniecznymi korektami związanymi głównie z dynamiką procesów inwestycyjnych w niektórych obszarach, w szczególności w zakresie występowania udokumentowanych złóż kopalin.

Niniejszą zmianę studium sporządzono w formule nowelizacji jako tekst jednolity dotychczas obowiązującego dokumentu studium, z wyróżnieniem wprowadzonych zmian tekstu odrębną czcionką (kursywą) oraz zastąpieniem dotychczasowego rysunku studium jego nowym rysunkiem, zawierającym dokonane zmiany w warstwie graficznej.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

1.1 Strategiczne przesłanki kształtowania polityki przestrzennej gminy.

Gmina Dąbrówno dysponuje potencjałem umożliwiającym rozwój społeczno – gospodarczy. Potencjał gminy tworzą: walory przyrodnicze i kulturowe będące podstawą dla rozwoju turystyki, dobre warunki dla rozwoju rolnictwa, w tym ekologicznego, dobra dostępność komunikacyjna, znaczne zasoby kruszyw naturalnych, wysoki stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną, możliwość rozwoju energetyki wiatrowej, znaczne rezerwy terenowe dla rozwoju funkcji osadniczych oraz przemysłowych.

Do barier rozwoju gminy zalicza się: małą liczbę mieszkańców gminy, pogarszającą się strukturę wieku mieszkańców gminy, nierównomierne wyposażenie w infrastrukturę techniczną poszczególnych części gminy, niezadowalający stan dróg na terenie gminy, niski standard infrastruktury turystycznej, małą liczbę obiektów turystycznych o wysokim standardzie wpływających na możliwość wydłużenia sezonu turystycznego.

Zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy gminy powinien nastąpić w oparciu o wykorzystanie w/w potencjałów. Jednocześnie należy dążyć do usuwania barier rozwoju gminy.

Do działań likwidujących bariery rozwoju gminy należą: poprawa wyposażenia w infrastrukturę techniczną, poprawa stanu dróg na terenie gminy, podnoszenie standardu obiektów turystycznych, poprawa wyposażenia miejscowości w usługi publiczne, ograniczenie ujemnego salda migracji poprzez podnoszenie atrakcyjności zamieszkania na terenie gminy, przygotowanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych na terenie gminy.

Do zagrożeń rozwoju, niezależnych od działań władz gminy należą: odpływ mieszkańców do większych ośrodków, brak zainteresowania inwestorów zewnętrznych lokalizowaniem działalności na terenie gminy, brak środków finansowych na rozwój infrastruktury technicznej, brak zasobu gruntów będących własnością gminy, co utrudnia prowadzenie właściwej polityki w zakresie lokalizacji usług publicznych oraz przygotowania oferty inwestycyjnej.

1.2 Cele i zadania polityki przestrzennej.

Przeprowadzenie analiz w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów, stanu środowiska, sfery społeczno – gospodarczej pozwala określić podstawowe cele i zadania polityki przestrzennej gminy Dąbrówno.

Podstawowymi celami polityki przestrzennej na terenie gminy Dąbrówno powinny być:

- 1) zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych stanowiących ważny potencjał gminy,
- 2) podnoszenie poziomu życia mieszkańców i atrakcyjności zamieszkania,
- 3) umożliwienie rozwoju różnych funkcji gospodarczych na terenie gminy, także poprzez minimalizowanie konfliktów między nimi.

Podstawowymi zadaniami polityki przestrzennej dla realizacji wyżej wymienionych celów będą:

- 1) Dla zachowania i ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych:
 - pełne zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną większych miejscowości w gminie,
 - objęcie ochroną prawną, obok już istniejących, cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów i obiektów, w tym alei przydrożnych i śródpolnych,
 - ograniczenie lokalizacji funkcji osadniczych oraz gospodarczych (poza wydobyciem kopalin- lokalizowanym w miejscu ich występowania oraz lokalizacją elektrowni wiatrowych) do istniejących jednostek osadniczych oraz ich bezpośredniego sąsiedztwa,
 - wyznaczenie obszarów lokalizacji elektrowni wiatrowych poza terenami objętymi prawnymi formami ochrony przyrody,
 - ograniczenie wydobywania kruszyw i kredy jeziornej,
 - położenie nacisku na rekultywację terenów powyrobiskowych.

- 2) Dla podniesienia poziomu życia mieszkańców i atrakcyjności zamieszkania na terenie gminy:
- poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez polepszenie stanu dróg w gminie, realizację ścieżek rowerowych,
 - poprawa wyposażenia w infrastrukturę techniczną wszystkich jednostek osadniczych,
 - wzmocnienie wyposażenia jednostek osadniczych w usługi publiczne w tym boiska i świetlice,
 - lokalizacja na terenach zabudowy mieszkaniowej wyłącznie usług nieuciążliwych, służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców,
 - wyznaczenie nowych lokalizacji dla inwestycji produkcyjnych generujących miejsca pracy,
 - działalność gospodarcza (produkcyjna, usługowa, elektrownie wiatrowe oraz wydobywanie surowców mineralnych) nie może negatywnie wpływać na życie i zdrowie ludzi oraz zabudowę.
- 3) Dla umożliwienia rozwoju różnych funkcji gospodarczych na terenie gminy, także poprzez minimalizowanie konfliktów między nimi:
- poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy,
 - poprawa zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną,
 - ograniczenie wydobycia kopalin,
 - położenie nacisku na ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych, niezbędnych do rozwoju turystyki,
 - ograniczenie przeznaczania terenów rolnych na inne cele.

1.3. Kierunki i zasady polityki przestrzennej.

Zawarta w studium polityka przestrzenna kształtuje następujące elementy struktury zagospodarowania przestrzennego gminy:

Lp.	Element struktury przestrzennej	Funkcje	Lokalizacja
1	Tereny zabudowane wskazane do przekształceń i uzupełnień zabudowy oraz tereny projektowane pod zabudowę	Mieszkaniowe i działalności gospodarcze – rolnicze i nierolnicze	- wszystkie jednostki osadnicze gminy, - projektowane nowe tereny pod zabudowę w Jabłonowie, Saminie, Dąbrównie i Wierzbicy.
2	Tereny zabudowane oraz tereny projektowane pod zabudowę	Produkcyjno – składowe	- istniejące obiekty byłych PGR, - inne istniejące obiekty przemysłowe, - nowe tereny przeznaczone na działalność przemysłową w okolicy Samina
3	Tereny parków wiejskich i cmentarzy oraz tereny zieleni urządzonej	Usług publicznych	- istniejące parki wiejskie, - istniejące cmentarze, - istniejące tereny zieleni urządzonej.
4	Tereny zabudowane wskazane do przekształceń i uzupełnień zabudowy oraz tereny projektowane pod zabudowę	Usługi turystyki i rekreacji	- istniejące tereny usług turystyki i rekreacyjne, - nowe tereny wyznaczone planach miejscowych – nad jeziorami Dąbrowa Wielka i Dąbrowa Mała.
5	Tereny rolne	1. Działalność rodzinnych gospodarstw rolnych; 2. Działalność wielkotowarowych gospodarstw rolnych;	- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy
6	Tereny rolne	Możliwość lokalizowania elektrowni wiatrowych	- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy, poza terenami objętymi prawnymi formami ochrony przyrody, kompleksami leśnymi, bagnami, terenami występowania gleb pochodzenia organicznego oraz poza terenami zabudowy mieszkaniowej.
7	Tereny eksploatacji kruszywa	<i>Ochrona złoża i w</i>	- tereny istniejących kopalni i

		<i>przypadku możliwości prawnych (w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody) i wydobywanie kruszywa naturalnego</i>	udokumentowanych złóż kruszywa
8	Lasy	Produkcja leśna	- istniejące tereny leśne, - tereny rolne i nieużytki przeznaczane na zalesienia

Studium przyjmuje następujące zasady kształtowania struktury przestrzennej w zakresie terenów zabudowanych, wskazanych do przekształceń i uzupełnień zabudowy oraz terenów projektowanych pod zabudowę:

- lokalizowanie zabudowy w obrębie obszarów uzbrojonych bądź przeznaczonych do uzbrojenia,
- porządkowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej na obszarach zabudowanych, przede wszystkim w Dąbrównie i Saminie.
- przeciwdziałanie rozpraszaniu nowej zabudowy poprzez jej koncentrację wokół istniejących miejscowości,
- wzbogacenie struktury funkcjonalno - przestrzennej obszarów zabudowanych poprzez podnoszenie standardów zamieszkania oraz zachowanie walorów kulturowych i przyrodniczych występujących w terenie,
- utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ustalenie wymogów dla zabudowy i zagospodarowania terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Głównym elementem sieci osadniczej w gminie jest miejscowość Dąbrówno. Jest to miejsce koncentracji osadnictwa, funkcji usługowych i gospodarczych.

Funkcje uzupełniających ośrodków obsługi pełnią: Samin, Elgnowo, Marwałd, Gardyny.

W studium zakłada się kontynuację rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy, z niewielkimi korektami w stosunku do studium gminy z 1999 r.

Wskazuje się nowe tereny mieszkaniowo – usługowe w Dąbrównie, Saminie oraz Wierzbicy. Ponadto wskazuje się nowe tereny dla działalności gospodarczych w Saminie.

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej przeznaczone są w studium na kontynuację działalności rolniczej. Z zasady nie przeznacza się terenów rolnych na inne funkcje.

Możliwe jest jednak przeznaczenie ich, zgodnie z potrzebami właścicieli na:

- a) cele mieszkaniowo – usługowe i działalności gospodarczych - dotyczy wyłącznie obszarów wyznaczonych na te funkcje w niniejszym Studium gminy i kształtowania zabudowy na zasadach określonych w Studium;
- b) lokalizację elektrowni wiatrowych - wyłącznie na zasadach określonych poniżej;
- c) zalesianie – na zasadach określonych w pkt 3.2.3 i pkt 10 niniejszego Studium;
- d) lokalizację kopalni kruszywa naturalnego – na terenach udokumentowanych i spodziewanych (po ich udokumentowaniu) złóż kruszywa i zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ze względu na ochronę przyrody i krajobrazu kulturowego farmy wiatrowe należy lokalizować poza obszarami objętymi terytorialnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarem Dylewskiego Parku Krajobrazowego, Obszarem Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich, Dąbrówieńskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, Obszarem Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno, użytkami ekologicznymi oraz terenami wskazanymi do objęcia ochroną w postaci rezerwatu przyrody i użytków ekologicznych.

Na pozostałym obszarze gminy lokalizacja wież siłowni wiatrowych jest dopuszczalna poza kompleksami leśnymi, bagnami i terenami występowania gleb pochodzenia organicznego oraz poza

terenami zabudowy mieszkaniowej. Minimalna odległość farm wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej powinna wynosić 500 m.

Lokalizacja wież siłowni wiatrowych nie może stwarzać uciążliwości przekraczających dopuszczalne normy. Odstępstwem od tej zasady może być jedynie budowa elektrowni wiatrowej na własnym terenie przez osobę w nim zamieszkujejącą i odstępowanie to dotyczyć może tylko siedziby tej osoby. Inne uwarunkowania lokalizacji farm wiatrowych wynikają z przepisów odrębnych.

Bardzo istotne dla środowiska gminy jest zwiększenie w strukturze gminy powierzchni terenów leśnych. Zasady użytkowania i zakres ochrony terenów leśnych oraz tereny i zasady zalesień określone są w pkt 3.2.3 i pkt 10 niniejszego Studium.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.

2.1. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

W zagospodarowaniu terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów zabudowanych podlegających przekształceniom i uzupełnieniom zabudowy przyjmuje się następujące wskaźniki dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, pensjonatowej, rekreacji indywidualnej i usług turystycznych:

- 1) wielkość działki budowlanej w zabudowie jednorodzinnej – nie mniej niż 1000 m², dla zabudowy bliźniaczej - nie mniej niż 600 m²,
- 2) wielkość działki budowlanej w zabudowie pensjonatowej – nie mniej niż 1500 m²,
- 3) wielkość działki rekreacji indywidualnej – nie mniej niż 1500 m²,
- 3) wielkość działki obiektu hotelowego – nie mniej niż 2500 m²,
- 4) udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej:
 - nie mniej niż 60% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - nie mniej niż 50 % dla zabudowy pensjonatowej,
 - nie mniej niż 80% dla zabudowy rekreacji indywidualnej,
 - nie mniej niż 50 % dla zabudowy hotelowej,
- 5) udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej:
 - nie więcej niż 20% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - nie więcej niż 30 % dla zabudowy pensjonatowej,
 - nie więcej niż 10% dla zabudowy rekreacji indywidualnej,
 - nie więcej niż 30 % dla zabudowy hotelowej,
- 6) liczba kondygnacji:
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - nie więcej niż dwie kondygnacje nadziemne, z drugą w poddaszu użytkowym,
 - dla zabudowy pensjonatowej - nie więcej niż dwie kondygnacje nadziemne, z drugą w poddaszu użytkowym,
 - dla zabudowy rekreacji indywidualnej - nie więcej niż dwie kondygnacje nadziemne, z drugą w poddaszu użytkowym,
 - dla zabudowy hotelowej - nie więcej niż trzy kondygnacje nadziemne, z trzecią w poddaszu użytkowym,
- 7) w zabudowie jednorodzinnej, pensjonatowej oraz zabudowie rekreacji indywidualnej dachy należy kształtować jako dwu – lub wielospadowe o nachyleniu połaci dachowych w przedziale 35°- 45°.

2.2. Tereny proponowane do objęcia ograniczeniem zabudowy i zakazem zabudowy

Obszary chronionego krajobrazu na terenie gminy Dąbrówno objęte są ograniczeniami zabudowy na mocy ustawy o ochronie przyrody i przepisów wykonawczych do tej ustawy. Przepisy te są wiążące przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego.

Inne tereny wskazane w studium do objęcia ograniczeniem zabudowy:

Ograniczeniem zabudowy obejmuje się obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy. Zabudowę należy w pierwszej kolejności lokalizować na obszarach wyznaczonych w studium do zainwestowania oraz w ciągach zabudowy istniejącej jako uzupełnienie i kontynuacja. Działanie ma na celu uniknięcie rozproszenia zabudowy i ochronę gruntów rolnych.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1. Obszary i elementy środowiska objęte prawną ochroną przyrody i wskazane do objęcia prawną ochroną przyrody

Rezerwaty przyrody

Na terenie gminy nie zostały do tej pory utworzone rezerwaty przyrody. Na obszarze Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich projektowany do utworzenia jest rezerwat przyrody: „Uroczysko Wygoda”. Proponuje się objęcie ochroną fragmentu doskonale wykształconego zboczowego lasu lipowo – klonowego z udziałem w drzewostanie jawora, wiązu górskiego, jesionu wyniosłego, klonu zwyczajnego i grabu oraz z bogatym runem. Użytkowanie i ochrona rezerwatu przyrody – zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

Użytki ekologiczne

W gminie Dąbrówno został utworzony (w roku 1997) jeden użytek ekologiczny o nazwie „Brzeźno Mazurskie”. Przedmiotem ochrony są łąki i bagna wraz z jeziorem Brzeźno. Powierzchnia użytku wynosi 19,12 ha.

Ponadto w otulinie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich projektuje się utworzenie jeszcze dwóch użytków ekologicznych na podmokłych łąkach i łozowiskach w pobliżu Elgnowa. Celem ich utworzenia jest mała retencja i ostoje zwierzyny. Tereny te nie powinny być meliorowane i osuszone.

Ustalenia dotyczące ochrony i zakazy właściwe dla użytków ekologicznych – zgodnie z ustaleniami odpowiednich rozporządzeń wojewody w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego.

Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich

Powołany został rozporządzeniem nr 4 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 4.01.1994 r.

Na terenie Parku obowiązuje Plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr 13 z dnia 19 kwietnia 2007 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich. Celem ochrony w Parku Krajobrazowym Wzgórz Dylewskich jest ochrona części regionu Wzgórz Dylewskich ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w ramach zrównoważonego rozwoju.

W zakresie ochrony krajobrazu (K) w wyżej wymienionym Planie ochrony wyróżniono:

a) strefa K-I - całkowita ochrona krajobrazowa. Stanowi krajobraz naturalny, związany z parkami dworskimi, krajobraz rolny krajobrazowych wybitnych walorach krajobrazowych obejmujący takie formy użytkowania, jak tereny objęte przyrodniczą ochroną rezerwatową, lasy i zalesienia, łąki, bagna, doliny rzek, nieużytki.

Na terenie gminy Dąbrówno strefa ta obejmuje tereny leśne w obrębie Parku.

W strefie tej powinny być realizowane cele przyrodniczo-ekologiczne, dydaktyczne i w ograniczonym stopniu turystyka (przyrodnicza, wędrowna, rowerowa, konna, narciarstwo biegowe, agroturystyka).

Istniejąca zabudowa winna być rewaloryzowana zgodnie z regionalnym charakterem. Wskazane jest niedopuszczenie nowej zabudowy.

b) strefa K-II - zachowawcza ochrona krajobrazowa – obejmuje między innymi okolice Wygody, Czerlina, Jagodzin, Klonówka, Klonowa - Giętłewa, Marwałdu - Fiugajek.

Krajobraz jest naturalnokulturowy, o wybitnych wartościach krajobrazowych rozwijający się w sposób najbardziej tradycyjny, harmonijny. Są to obszary o czytelnym historycznym układzie wsi chłopskich i

majątków z licznymi zalesieniami, grupami i szpalerami śródpolnymi. Celem ochrony w tej strefie jest realizowanie ochrony fizjonomii krajobrazu i walorów kulturowych.

Wskazane jest niedopuszczanie do zalesiania osi widokowych, terenów w Jagodzinach w kierunku na Rumienicę.

Ponadto wyróżniono 3 rodzaje stref (w wyniku analizy uwzględniającej: walory przyrodnicze, znaczenie dla utrzymania bioróżnorodności, stopień antropogenicznych przekształceń krajobrazu, funkcje ochronne dla innych obszarów). Są to strefy (PI, PII, PIII).

Strefa P I - to tereny, które zostały zdefiniowane jako obszary o wyróżniających je walorach przyrodniczych. Strefa pełni funkcje naukowo-badawcze i dydaktyczne i jest wyłączona z użytkowania gospodarczego.

Strefa P II - to obszary o najwyższych wartościach przyrodniczych, z przewagą biocenozy naturalnych i półnaturalnych, dużą różnorodnością i bogactwem gatunków. Obejmuje na terenie gminy kompleksy leśne leżące na południe od Wygody (PII₂). Strefa pełni funkcje przyrodniczo - ekologiczne i w ograniczonym stopniu - turystyczne (turystyka przyrodnicza: wędrowna, piesza, rowerowa, konna, narciarstwo biegowe). Celem działań ochronnych jest kształtowanie naturalnego krajobrazu leśnego.

Strefa P III - to obszary o wysokich walorach przyrodniczych, głównie dzięki atrakcyjnej rzeźbie terenu. Strefa ta o charakterze krajobrazu rolniczo - leśnego obejmuje pozostałe tereny Parku, poza strefami PI i PII. Pełni ona głównie funkcje ochronne wobec stref PI i PII oraz ochrony fizjonomii krajobrazu i walorów kulturowych. Na terenie gminy obejmuje tereny okolic Jagodzin. Dopuszcza się funkcje turystyki krajoznawczej i narciarstwa zjazdowego. Celem działań ochronnych jest kształtowanie harmonijnego krajobrazu leśnego i rolniczego.

Ponadto określa się korytarze ekologiczne i połączenia Parku z zewnętrznymi obszarami chronionym. Na terenie gminy Dąbrówno obejmują one dolinę Małej Wkry i źródłiska Strugi.

Obszary chronionego krajobrazu

Duża część obszaru gminy Dąbrówno znajduje się w granicach obszarów chronionego krajobrazu. Są to Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich, Dąbrówieński Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno.

Dla każdego z w/w obszarów chronionego krajobrazu obowiązują odrębne rozporządzenia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego:

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich - Rozporządzenie Nr 113 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008r. (Dz.Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 176 z 2008 r.)
2. Dąbrówieński Obszar Chronionego Krajobrazu - Rozporządzenie Nr 143 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008r. (Dz.Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 178 z 2008 r.)
3. Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno - Rozporządzenie Nr 106 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008r. (Dz.Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 176 z 2008 r.)

Wskazuje się konieczność powiększenia obszarów chronionego krajobrazu o następujące tereny:

- silnie urzeźbiony teren w rejonie rynny jez. Rumian, w pobliżu granicy z Welskim Parkiem Krajobrazowym. Teren ten powinien spełniać także funkcje ochronne w stosunku do obszarów Welskiego Parku Krajobrazowego i jeziora;

- podmokły teren z najbliższym otoczeniem (zgodnie z rysunkiem studium) w rejonie Gardyn, stanowiący teren źródłiskowy dopływu Szkotówki.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Dąbrówno ochroną pomnikową objęte są głazy i głazowiska oraz drzewa zarejestrowane w wykazie pomników przyrody ustanowionych w województwie. Z okazów przyrody na szczególne wyróżnienie zasługuje głazowisko i głazy pomnikowe w rejonie leśniczówki Napromek na granicy z gminą Lubawa. Ponadto na terenie gminy występują: głaz pomnikowy, 2 jesiony, buk, głazowisko.

Ustalenia dotyczące ochrony i zakazy właściwe dla pomników przyrody – zgodnie z ustaleniami odpowiednich rozporządzeń wojewody w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.

Sieć ekologiczna

W koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, obszar gminy został włączony do zachodniomazurskiego obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym. Wzgórza Dylewskie, które obejmują też północno – zachodnią część gminy zostały uznane jako jedno biocentrum tego obszaru, a pozostała część terenu gminy stanowi strefę buforową biocentrum. Biocentra obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym są to tereny o najwyższej randze w hierarchii krajowej sieci ekologicznej - jako tereny stosunkowo najmniej przekształcone pod względem przyrodniczym.

Przeciwdziałanie zagrożeniom dla funkcjonowania sieci ekologicznej ECONET polegać powinno głównie na:

- nie rozwijaniu intensywnych form rolnictwa wielkotowarowego (opartych o wielkoobszarowe monokultury);
- nie likwidowaniu śródpolnych zadrzewień, zakrzaczeń i terenów bagiennych, a zwiększaniu ich ilości;
- możliwie szybkiej rekultywacji terenów po eksploatacji kruszywa;
- naturalne korytarze ekologiczne (oprócz terenów leśnych są to głównie doliny rzeczne) powinny być chronione przed antropopresją, w ich obrębie powinny dominować tereny zieleni z możliwie dużym udziałem zieleni wysokiej.

Welski Park Krajobrazowy

Znajduje się poza granicami gminy Dąbrówno. Wschodnie granice parku na terenie gminy Rybno sąsiadują z granicami gminy Dąbrówno. Park powołany został rozporządzeniem nr 24/95 Wojewody Ciechanowskiego z dnia 18 XII 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Ciech. nr 24, poz. 115 z 18 XII 1995 r.). Ustalenia dotyczące ochrony i zakazy właściwe dla parku krajobrazowego – zgodnie z ustaleniami w/w rozporządzenia oraz planem ochrony parku.

Trwałe użytki zielone wykształcone na glebach pochodzenia organicznego

Trwałe użytki zielone występujące na terenie gminy, to użytki zielone średnie - IV klasy bonitacyjnej, i słabe - V i VI klasy bonitacyjnej. Gleby trwałych użytków zielonych w większości są pochodzenia organicznego (głównie gleby torfowe i murszowe).

Gleby chronione

Obszarami podlegającymi prawnej ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych są gleby III klasy bonitacyjnej występujące na części obszarów wysoczyzny morenowej, głównie w rejonie miejscowości Elgnowo i Pląchawy.

Strefy ciszy

Uchwałą Nr X/64/03 Rady Powiatu w Ostródzie na obszarze gminy Dąbrówno objęto strefą ciszy jeziora Dąbrowa Wielka i Dąbrowa Mała. W strefach ciszy obowiązuje zakaz używania jednostek pływających o napędzie spalinowym.

3.2. Lokalne wartości środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe

3.2.1. Waloryzacja struktury fizjograficznej obszaru gminy

Lp.	Elementy środowiska, obszary, obiekty	Zasady użytkowania, zakres ochrony
1	<u>Wzgórza Dylewskie</u> Obszar Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich (rejon miejscowości Jagodziny).	Zalecanymi działaniami jest opóźnianie odpływu wód z obszaru węzłowego, poprzez zalesianie (względnie zadrzewianie) terenów rolnych i budowę (odtworzenie) zbiorników małej retencji, terenów zabagnionych. Obszar ten nie jest odpowiedni do rozwoju przemysłu -

	Obszar ten charakteryzuje się wysoką dynamiką rzeźby terenu i stosunkowo małą atrakcyjnością dla rolnictwa. Jest to tzw. węzeł hydrograficzny.	w szczególności wodochłonnego, a także nieodpowiedni do rozwoju osadnictwa. Obok funkcji naukowo - poznawczych i dydaktycznych, obszar ten predysponowany jest do rozwoju turystyki krajoznawczej, a także rekreacji - związanej głównie z uprawianiem sportów zimowych.
2	<u>Jeziora Dąbrowskie i otoczenie ich rynien</u> Odnaczają się występowaniem w przewadze gleb o niskiej urodzajności oraz niską lesistością. Teren dolin rynnowych w centrum gminy (z jeziorami m. in. Wielka i Mała Dąbrówka i miejscowościami: Dąbrówno, Jabłonowo, Samin, Fiugajki, Leszcz, Wierzbica, Tułodzad, Ostrowite) rozcinających obszary wysoczyznowe. Jest to obszar chronionego krajobrazu ochrony wzmożonej, a w części północnej otulina PKWD.	Wrażliwość obszaru, jego ranga przyrodnicza i atrakcyjność dla turystyki są przyczynami, z których powodu nie należy w jego obrębie rozwijać form uciążliwych dla środowiska i otoczenia, głównie uciążliwego przemysłu. Obszar ten jest predysponowany do znacznego zwiększenia lesistości. Ewentualny rozwój przemysłu w miejscowości gminnej powinien mieć charakter jak najmniej uciążliwy, a rozwój przemysłu wodochłonnego powinno się poprzedzić zbilansowaniem ilości ścieków i chłonności odbiornika - rzeki Wel. Konieczny jest wysoki stopień oczyszczania ścieków. W gospodarce ściekowej powinno się unikać stosowania szamb oraz odprowadzenia ścieków do ziemi. Rozwiązań tych nie powinno się stosować w większych jednostkach osadniczych. Nieszkodliwość ich zastosowania w pojedynczych przypadkach winna być udowodniona odpowiednimi badaniami hydrogeologicznymi.
	Części terenu położonego w otulinie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich w okolicach Marwałdu.	Zagospodarowanie terenu nie powinno wpływać negatywnie na obszar Parku. Dotyczy to szczególnie jego walorów krajobrazowych.
	Południowy skraj terenu – obszar od Kalborni do Brzeźna Mazurskiego. Teren wyróżnia się występowaniem bogatych złóż kruszywa naturalnego (eksploatowanych).	Po wyeksploatowaniu kruszywa rekultywacja terenów powinna być prowadzona głównie w kierunku leśnym.
3	<u>Wysoczyzna morenowa</u> Tereny w zachodniej części gminy (rejon wsi Odmy, Lewad Wielki, Okrągłe, Wądryń), południowej (rejon Brzeźna Mazurskiego), wschodniej (rejon wsi Bartki, Saminek, Łogdowo, Osiekowo). Na terenach tych występują w przewadze gleby średnio urodzajnych kompleksów żytanego bardzo dobrego i dobrego. Charakteryzują się rzeźbą terenu w przewadze falistą oraz bardzo niską lesistością. Wrażliwe na antropopresję środowisko wodne ze względu na położenie w zlewni pojeziernej.	Warunki przyrodnicze predestynują ten obszar do utrzymania funkcji rolnej jako podstawowej funkcji gospodarczej. Z uwagi na wysoką rangę w sieci ekologicznej i wrażliwość środowiska, powinno się popierać formy gospodarowania mało uciążliwe (przyjazne) dla środowiska. Powinno się ograniczać rozwój wielkoobszarowych monokultur, a sprzyjać mozaikowości krajobrazu w tym zwiększaniu zadrzewień i zalesień oraz małych form retencji wodnej jak zabagnienia, oczka wodne itp. Bardziej intensywne formy gospodarowania można prowadzić na terenie na południe od Gardyn, położonym poza zlewnią pojezierną. Ponadto zagospodarowanie części terenu położonego w otulinie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich (obszar od Elgnowa do Klonówka) nie powinno wpływać

		negatywnie na obszar Parku. Dotyczy to szczególnie jego walorów krajobrazowych.
4	<u>Pagórki wododziałowe w rejonie Gardyn</u> Jest to pagórkowata wysoczyzna morenowa, głównie moreny czołowej. Wzdłuż niej przebiegają główne działy wodne, między zlewniami Łyny, Wkry i Welu. Znajdują się tu między innymi źródła Marózki.	Wododziałowo – źródliskowy charakter terenu, słabe gleby i dość urozmaicona rzeźba predestynują teren do zalesień. Na tych terenach źródliskowych niepożądane jest prowadzenie melioracji odwodnieniowych

3.2.2. Surowce mineralne

Lp.	Elementy środowiska, obszary, obiekty			Zasady użytkowania, zakres ochrony
1	Oznaczenie na rysunku studium	Udokumentowane złoża kruszywa naturalnego:	Ustanowione tereny górnicze	Na terenie i obszarze górniczym obowiązuje zakaz zabudowy, z wyjątkiem obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych i urządzeń bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni. Obowiązuje wyznaczenie pasów ochronnych wyrobisk odkrywkowych oraz wykonanie rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu złoża. Rekultywacja powinna być prowadzona w kierunku leśnym i wodnym.
	<i>1Kn / 1TG, 2TG</i>	Osiekowo	<i>Osiekowo Pole A, Osiekowo Pole B</i>	
	<i>2Kn</i>	Fiugajki	-	
	<i>3Kn</i>	<i>Fiugajki I</i>	-	
	<i>4Kn</i>	Kalbornia	-	
	<i>5Kn</i>	Grzybiny-Kalbornia	-	
	<i>6Kn / 3TG</i>	Kalbornia-Mosznica	<i>Kalbornia - Mosznica</i>	
	<i>7Kn / 4TG</i>	Gardyny	<i>Gardyny II</i>	
	<i>8Kn / 5TG, 6TG</i>	Gardyny II	<i>Gardyny II Pole A, Gardyny II Pole B</i>	
	<i>9Kn / 7TG</i>	Gardyny III	<i>Gardyny III</i>	
	<i>10Kn / 8TG</i>	Tułodział	<i>Tułodział</i>	
	<i>11Kn</i>	<i>Samin I</i>	-	
	<i>12Kn / 9TG</i>	<i>Samin I/1</i>	<i>Samin I/1</i>	
	<i>13Kn</i>	<i>Osiekowo I</i>	-	
	<i>14Kn</i>	<i>Osiekowo I/1</i>	-	
	<i>15Kn</i>	<i>Osiekowo I/2</i>	-	
<i>16Kn</i>	<i>Tułodział I</i>	-		

	17Kn	Tułodziad II	-	
	18Kn	Tułodziad III	-	
2	Oznaczenie na rysunku studium	Tereny spodziewanego występowania złóż kruszywa naturalnego		Eksploatacja może nastąpić po udokumentowaniu złoża i uzyskaniu koncesji na wydobycie zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego.
	19KnP	Tułodziad (IV)		
	20KnP	Lewald Wielki		
	21KnP	Wądryń		
	22KnP	Tereny w pobliżu wsi Ostrowite		
	23KnP	Tereny w pobliżu udokumentowanego złoża Samin I		
3	Oznaczenie na rysunku studium	Udokumentowane złoża kredy jeziornej		Na terenie i obszarze górnictwem obowiązuje zakaz zabudowy, z wyjątkiem obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych i urządzeń bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni. Obowiązuje wyznaczenie pasów ochronnych wyrobisk odkrywkowych oraz wykonanie rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu złoża. Rekultywacja powinna być prowadzona w kierunku leśnym i wodnym.
	1Kj	Wądryń		
	2Kj	Wądryń II		

Na terenach udokumentowanych i spodziewanych złóż surowców mineralnych, położonych na obszarach chronionego krajobrazu, obowiązują ustalenia oraz zakazy określone w odpowiednich rozporządzeniach Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

3.2.3. Podstawowe komponenty środowiska przyrodniczego

Lp.	Elementy środowiska, obszary, obiekty	Zasady użytkowania, zakres ochrony
1	Lasy	Użytkowanie lasów według wskazań planów urzędniowo-leśnych. Wskazane jest znaczące zwiększenie lesistości, szczególnie dotyczy to okolic jezior Dąbrowskich, obszarów położonych na północ od jezior Dąbrowskich w rejonie dolin Małej Wkry, Wielkiej Wkry i Saminki, rejonu miejscowości Ostrowite, obszary zalegania dużych złóż kruszywa naturalnego, obszarów wododziałowych w rejonie Gardyn.

2	Gleby gruntów rolnych	Zmiana użytkowania gleb klasy III w uzasadnionych przypadkach. Na terenach na których gleby narażone są na erozję, dla przeciwdziałania procesom erozyjnym wskazane jest zalesianie (szczególnie tych o spadkach powyżej 18-20°). Na terenach trudnodostępnych wskazane jest także zalesianie.
3	Rolnicze nieużytki bagienne i zadrzewienia na siedliskach bagiennych i podmokłych	Nakaz utrzymania istniejącego użytkowania. Zakaz zabudowy.
4	Jeziora i rzeki	Nakaz odprowadzenia oczyszczonych ścieków zgodnie z obowiązującymi przepisami. Minimalizowanie dopływu substancji biogenych i organicznych z pól. Tworzenie wzdłuż brzegów wód (szczególnie brzegów jezior) stref ochronnych z trwałej zieleni, a także budowę buforowych zbiorników wodnych na dopływach jezior.

Celem ochrony krajobrazu kulturowego jest przeciwdziałanie przeobrażeniom struktury i sposobom zagospodarowania, które mogą stanowić zagrożenie dla zasobów i walorów, składających się na tożsamość kulturową gminy Dąbrówno.

Działania w obrębie krajobrazu kulturowego służyć mają jego ochronie i kształtowaniu.

Zasadą polityki przestrzennej w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego jest integracja działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości środowiska przyrodniczego.

Główne kierunki ochrony krajobrazu kulturowego stanowią:

- tworzenie warunków zintegrowanej ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego,
- kształtowanie nowych wartości kulturowych i przyrodniczych gminy Dąbrówno,
- wykorzystanie istniejącego dziedzictwa w celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i promocji turystycznej gminy, wzmacniającej jej szanse rozwojowe.

Przedmiotem działań realizujących kierunki ochrony są:

- układy ruralistyczne,
- zespoły i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie przepisów szczególnych (wpisane do rejestru zabytków),
- zespoły i obiekty reprezentujące wysokie walory kulturowe, w tym wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- układ drogowy z alejami przydrożnymi .

Realizacja kierunków wymaga respektowania zasad wynikających z istniejących przepisów prawa powszechnego oraz wynikających z przyjętego prawa lokalnego.

W zakres działań na rzecz ochrony krajobrazu kulturowego wchodzi:

- porządkowanie przebiegu napowietrznych linii energetycznych i likwidowania ich kolizji z zabudową,
- prowadzenie wszelkiego nowo realizowanego uzbrojenia w formie sieci podziemnych sytuowanych w liniach rozgraniczających dróg i ulic,
- unikanie trasowania przesyłowych linii infrastruktury technicznej i dróg przez tereny przeznaczone na cele zabudowy mieszkaniowej, tereny wypoczynku i rekreacji, tereny, na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi,
- nadawanie kubaturowym i innym naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej form architektonicznych nie stanowiących dysonansu w krajobrazie wiejskim,

- ustalanie tras uzbrojenia podziemnego z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska, a w szczególności ochrony drzew,
- ochrona alei przydrożnych.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Dziedzictwo kulturowe na terenie gminy Dąbrówno, w skali Polski ma znaczenie regionalne. Stanowi reprezentatywny przykład rozwoju tych ziem na przestrzeni wieków.

Na lokalny krajobraz kulturowy składają się nie tylko obiekty powszechnie uznawane za zabytki takie jak: kościoły, zespoły dworsko – parkowe, grodziska, cmentarze, ale także współcześnie zachowane przykłady kultury materialnej i niematerialnej, tworzące zharmonizowane z krajobrazem układy i ład przestrzenny.

Elementy dziedzictwa kulturowego stanowią: układy ruralistyczne, sieć drogowa podkreślona alejami, tradycyjne budownictwo (zagrody, szkoły, kuźnie, kapliczki przydrożne) oraz zabytki kultury niematerialnej – tradycje miejsca (nieistniejące majątki ziemskie).

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej określają:

- a) współpraca ze służbami konserwatorskimi – uzyskiwanie pozwolenia / uzgadnianie z wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- b) ustalenia stref ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych zlokalizowane na terenie gminy Dąbrówno

Poniżej przedstawiono wykaz obiektów zlokalizowanych na terenie gminy Dąbrówno wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych (Źródło: WUOZ w Olsztynie - stan wrzesień 2007r).

Obiekty te podlegają ochronie konserwatorskiej z tytułu przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568) z dnia 23 lipca 2003r. Prace konserwatorskie, roboty budowlane przy zabytkach i w otoczeniu zabytków wpisanych do rejestru wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z tytułu w/w przepisów.

Miejscowość, adres	Obiekt	Data wpisu	Decyzja
DĄBRÓWNO, ul.Ostródzka	kapliczka przydrożna	28.04.1993	PSOZ-IZN-5340/71/93
DĄBRÓWNO	zamek i pałac pałacowy	31.08.1949	L.K.SZT.IV-2-58/49
DĄBRÓWNO	układ urbanistyczny z pozostałościami murów i fos oraz pierzeją kamieniczek w rynku	31.08.1949	L.IV-2-59/49
DĄBRÓWNO	kaplica grobowa	28.03.1968	-
DĄBRÓWNO, ul.Grunwaldzka 2	dom	5.06.1997	PSOZ-IZN-5340/546/97
DĄBRÓWNO, ul.Jeziorna 1	dom	5.06.1997	PSOZ-IZN-5340/543/97
DĄBRÓWNO, ul.Ogrodowa 2	dawny hotel „Germania”, ob. dom mieszkalno - usługowy	5.06.1997	PSOZ-IZN-5340/544/97
DĄBRÓWNO	kościół metodystyczny z dzwonnica i przyległymi murami (z wyposażeniem)	31.08.1949	L.
DĄBRÓWNO, ul.Ostródzka	kapliczka przydrożna	28.04.1993	PSOZ-IZN-5340/70/93
DĄBRÓWNO	miejskie mury obronne wraz z basztą (obecnie dzwonnica)	31.08.1958	NR IV-2-33/49
DĄBRÓWNO, ul.Ostródzka	wieża ciśnień	1.02.1991	PSOZ L.DZ.NR228/91
DĄBRÓWNO, ul.Kościuszki 1	dom	30.12.1994	PSOZ-IZN-5340/230/94
DĄBRÓWNO, ul.Kościuszki 2	dom	30.12.1994	PSOZ-IZN-5340/231/94
DĄBRÓWNO, ul.Kościuszki 3	dom	30.12.1994	PSOZ-IZN-5340/232/94
DĄBRÓWNO, ul.Kościuszki 4	dom	30.12.1994	PSOZ-IZN-5340/233/94
DĄBRÓWNO	park zamkowy	13.04.1984	KL-II-5347/2984
DĄBRÓWNO, ul.Grunwaldzka 6	synagoga	28.01.1991	PSOZ NR 210/91
DĄBRÓWNO, ul.Ostródzka 6	kościół pw św. J.Nepomucena i Niepokalanego Poczęcia NMP	17.01.2000	PSOZ-IZN-5340/6/2000
DĄBRÓWNO, ul.Ostródzka 1	budynek sądu	5.06.1997	PSOZ-IZN-5340/545/97
ELGNOWO	park	13.01.1984	KL-II-5347/4/84

GARDYNY	kościół pw św. Józefa wraz z cmentarzem przykościelnym	29.07.1968	-
LESZCZ	kościół wraz z cmentarzem przykościelnym	10.06.1968	-
MARWAŁAD	kościół pw Wniebowzięcie NMP wraz z cmentarzem przykościelnym	12.06.1968	-
SAMIN	kapliczka przydrożna	28.04.1993	PSOZ-IZN-5340/69/93
SAMIN	park	28.12.1978	KL-II-102/78
WIERZBICA	park dworski	13.01.1984	-

4.2. Zabytki nieruchomości ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

W poniższej tabeli zestawiono zabytki nieruchomości zlokalizowane na terenie gminy Dąbrówno, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (Źródło: WUOZ w Olsztynie - stan na 2007r).

Obiekty, te podlegają ochronie konserwatorskiej z tytułu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U z 2003r. Nr 162, poz. 1568). Prace konserwatorskie, roboty budowlane wymagają uzyskania uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków z tytułu w/w przepisów.

Miejscowość	Numer domu, rodzaj obiektu
BARTKI	nr: 1, 2, 3 - domy
BRZEŻNO MAZURSKIE	nr: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 - domy przy domach nr: 3, 6, 8 - obory przy domu nr 3 - stodoła budynek gospodarczo - mieszkalny
DĄBRÓWNO	
ul. Parkowa	nr: 1,3,4 - domy, budynek stacji wodociągowej
ul. Powstańców	nr: 1,4 - domy
ul. Rwowa	nr: 1,2 - domy
ul. Zamkowa	nr: 2,3,4 - domy
ul. Ostródzka	nr 6 - plebania, nr 5 magazyn, szkoła, nr: 3,7,10,17, 19,30- domy
ul. Krótka	nr: 3,5,7 - domy
ul. Kościuszki	nr: 14,15 - domy
ul. Kościelna	Nr: 1- dom
ul. Jeziorna	nr: 1,2 - domy
ul. Jagiellońska	nr: 2,4,6,8 - domy
ul. Dworcowa	nr: 1,2 dom, budynek dworca kolejowego
ul. Grunwaldzka	nr: 3, 4 - domy, nr 8 - mleczarnia, vis a vis nr 8 - wozownia
ul. Floriana	nr: 1,2 - domy
ul. Działkowa	Nr:1 - dom
ul. Ogrodowa	nr: 2,6,8,10, 30, 34,36 - domy, nr 3 - remiza
ul. Osiedleńcza	nr: 1,2,3 - domy
ul. Mazurska	nr: 1,2,3,4 - domy
ul. Nabrzeżna	nr: 4,7,8 - domy, nr 4 - stodoła
ul. Parafialna	magazyn
ELGNOWO	nr:1,3,4,7,10,12,14,16,17,20,21,22,23,25,27,29,30,31,32,34,35,36,37,38,39,42,43,44,45,46,47,48,49,52,60 - domy nr: 9,15 - chaty nr: 2,13,29,48,49 - obory nr 58 - zespół folwarczno - dworski (stodoła, dwie obory, dom, spichlerz) szkoła
FIUGAJKI	nr: 1, 4, 5, 6 - domy przy domu nr 1 - obora
GARDYNY	nr: 1,2,3,4,5, 6 (d. szkoła), 9,15,16,19, 20,31,34,36,37 - domy nr 14 - chata przy domu nr 19 - dwojak przy domu nr 5 - budynek gospodarczy kościół
JABŁONOWO	nr: 1,2,3/4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19 - domy
JAGODZINY	nr: 1,2,3,4,6,7,17,18,19,20,21,22,26,27,28,30,31,32,33 - domy

	przy domach nr: 17, 21 - obory
JAKUBOWO	nr: 2,3 – domy przy domu nr 1 - obora
KALBORNIA	nr: 1,2,3,4 – domy przy domu nr 4 - obora
LESZCZ	nr: 1,2,3,5,10,12,13,15,16,17,18 – domy przy domu nr 3 – obora, przy domach nr: 15/16,12,6 – budynki gospodarcze zespół folwarczny – dwór, magazyny, dwie chlewnie, stajnia, dwie obory, stodoła
LEWAŁD WIELKI	nr: 1,2,3,6,7,9,10,11,12,14,15,16,17,21,23,25,27,29,50 – domy nr 13 – szkoła przy domu nr 10 – stodoła, obora
ŁOGDOWO	nr: 1,2,3,4,5,6,7,8,8a,9,10 – domy przy domach nr 1, 2, 3,4,8,10, dawnej szkoły – budynki gospodarcze przy domach nr 3,10 - stodoły
MARWAŁD	nr:1,2,4,8,9,10,11,12,13,14,15,16,18,23,27,28,29,33,37,38,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,52, 53,54 – domy przy domach nr: 4,26,28,35,51,53,54 – obory przy domach nr: 3,27 – budynki gospodarcze kapliczka przy kościele, nr 27 – plebania, nr 31 szkoła, nr 35 – piekarnia, nr 22 – magazyn i sklep, młyn obok magazynu, poczta, magazyny, młyn (przy domu nr 1), remiza
ODMY	nr: 2,3, 6 - domy
OKRĄGLE	nr: 1,2,3,5,7,15,17 – domy nr: 6,14 - chaty
OSIEKOWO	nr: 2,4,9,13,14,15 – domy przy domach nr 4,13,15 – budynki gospodarcze, nr 2 – stodoła i obora, nr 15 – obora klub rolnika, zespół folwarczny
OSTROWITE	nr: 1,2,3,4,5,7,8,9,11,12,13,14,15,15a,16,18,19, 21, 22,23,24,25,28,29 – domy przy domach nr 1 i 28 – obora, nr 11 – stodoła, nr 7,11 – budynki gospodarcze szkoła i budynek gospodarczy
PLĄCHAWY	zespół folwarczny: domy (nr 2 i 3), budynek gospodarczy, dwie obory, trzy stajnie, kuźnia, dwojak
SAMIN	nr: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,16,18,22,23,24,25,26,28,29,30,31,32,34,35,39,41,42,43,44,45, 46,47,48,49,50,51,52,53,54,55,56,57,58,60,62,63,64,67,68,69,70 – domy nr 15 – plebania szkoła (przy domu nr 25) przy domu nr 34 – budynek gospodarczy
SAMINEK	nr: 1,3,4,5,6,7,8 – domy stodoła, obora, stajnia, kuźnia
STARE MIASTO	nr: 2,3 - domy
TUŁODZIAD	nr: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20,21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 (czworak), 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 40, 42 – domy przy domach nr: 22, 27, 31, 34, 42 – obora, przy nr 19 – budynek gospodarczy nr 12 szkoła i stodoła przy szkole
WĄDZYŃ	nr: 2,4,5,6,8,12,17,19,26,28,29 – domy przy domach nr 5,16 - obory
WIERZBICA	nr: 1, 2,9,11,12,16 - domy przy domu nr 14 - obora komin, spichlerz, obora, stacja wodna, wiata, czworaki (nr 16)
ZAMKOWY MŁYN	nr 3 – dom i młyn

4.3. Stanowiska archeologiczne

W poniższej tabeli zestawiono występujące na terenie gminy Dąbrówno zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (Źródło: Dziennik Urzędowy Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 18 poz. 361 z dnia 4.02.2009r.). Obiekty, te podlegają ochronie konserwatorskiej z tytułu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568).

W trybie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o ustalaniu warunków zabudowy, sposób zagospodarowania terenu w obrębie stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Miejscowość	Typ stanowiska, chronologia	Nr rejestru	Data wpisu do rejestru	Nr decyzji o wpisie
DĄBRÓWNO	nawarstwienia kulturowe starego miasta	C-183	26.05.1993	PSOZ-IZA-5350-5(2)/93
GARDYNY	teren przylegający do grodziska Gardyny	C-030	5.07.1950	KM-136-41/50
GARDYNY	zamczysko	C-018	11.06.1949	IV-1-14/49
LESZCZ	grodzisko cyplowe, wieloczłonowe	C-199	28.12.1995	5350-45/49
STARE MIASTO	grodzisko wyżynne, dwuczłonowe	C-075	29.11.1969	-

W tabeli poniżej przedstawiono wykaz stanowisk archeologicznych na podstawie Archeologicznego Zdjęcia Polski (Źródło: WUOZ w Olsztynie stan: luty 2009r). Obiekty, te podlegają ochronie konserwatorskiej z tytułu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568).

W trybie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o ustalaniu warunków zabudowy, sposób zagospodarowania terenu w obrębie stanowiska archeologicznego wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Miejscowość	Rodzaj stanowiska	Chronologia, kultura
DĄBRÓWNO	miasto	nowożytność, średniowiecze
	grodzisko stokowe	średniowiecze 1326 - 1410
	grób	neolit
	skarb	nowożytność - XVII w.
	grodzisko (?)	nieokreślone
	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
	osada	nowożytność
	osada	późne średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	osada	nowożytność
	śląd osadnictwa	nowożytność, późne średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność, wczesne średniowiecze
śląd osadnictwa	nowożytność, późne średniowiecze	
JAKUBOWO	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
ELGNOWO	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność, wczesne średniowiecze
	stanowisko produkcyjne	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze
śląd osadnictwa	nowożytność	
śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze	
GARDYNY	śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze
	osada	nowożytność, średniowiecze
	osada	średniowiecze
	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność

	obozowisko	epoka kamienia
	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
	osada	nowożytność, średniowiecze
	osada	epoka kamienia
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	osada	średniowiecze, nowożytność
	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	grodzisko	średniowiecze
	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
KALBORNIA	śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze
BRZEŻNO	śląd osadnictwa	nowożytność
MAZURSKIE	śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze
LESZCZ	grodzisko	nowożytność, średniowiecze
	cmentarzysko	nieokreślone
	osada	nowożytność, późne średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
LEWAŁD WIELKI	śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze
	osada	średniowiecze
	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	śląd osadnictwa	nowożytność
ŁOGDOWO	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
	śląd osadnictwa	nowożytność, nieokreślone
	osada	średniowiecze, nowożytność
	osada	średniowiecze, nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
	osada	nowożytność, średniowiecze
	cmentarzysko szkieletowe (?)	średniowiecze (?)
MARWAŁD	kurhan starożytny	starożytność
	kurhan starożytny	starożytność
	śląd osadnictwa	starożytność
	śląd osadnictwa	starożytność, nowożytność, wczesne średniowiecze
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
	śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
OSIEKOWO	śląd osadnictwa	nieokreślone, nowożytność
	śląd osadnictwa	nowożytność, średniowiecze
	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność, wczesne średniowiecze
OSTROWITE	konstrukcja kamienna	nieokreślone
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	osada	nowożytność
STARE MIASTO	grodzisko	wczesne średniowiecze (?)
	śląd osadnictwa	nowożytność
TUŁODZIAD	śląd osadnictwa	średniowiecze, starożytność

WĄDZYŃ	śląd osadnictwa	nowożytność
	śląd osadnictwa	nowożytność
	wał	średniowiecze
	śląd osadnictwa	nowożytność
WIERZBICA	śląd osadnictwa	nowożytność
	śląd osadnictwa	średniowiecze
	śląd osadnictwa	średniowiecze

4.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Na terenie gminy Dąbrówno znajdują się miejscowości charakteryzujące się dobrze i licznie zachowaną, wartościową historyczną zabudową, parkami i cmentarzami, czytelnymi układami ruralistycznymi oraz powiązaniem z otaczającym krajobrazem.

Miejscowości te powinny być objęte ochroną konserwatorską w postaci ustalenia stref ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Strefy ochrony konserwatorskiej odnoszące się do zabytków nieruchomych zlokalizowanych na terenie gminy Dąbrówno innych niż archeologiczne należy ustalać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów i obiektów chronionych należy ustalać przedmiot ochrony, cel ochrony oraz listę przepisów obowiązujących w strefie.

Ochroną w trybie ustalenia stref ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego powinny zostać objęte następujące miejscowości znajdujące się na terenie gminy Dąbrówno: Dąbrówno, Elgnowo, Łogdowo, Lewał Wielki, Gardyny, Ostrowite, Jagodziny, Tułodziad, Bartki, Piłchawy.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków należy zawrzeć w warstwie informacyjnej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Strefy ochrony archeologicznej należy ustalać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla obiektów i stanowisk archeologicznych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1. Komunikacja.

W studium określa się zasady rozwoju systemów komunikacji drogowej i rowerowej. Na terenie gminy nie funkcjonuje komunikacja kolejowa.

5.1.1. Komunikacja drogowa

Układ komunikacji drogowej w gminie Dąbrówno tworzą drogi publiczne – wojewódzkie, powiatowe i gminne.

W studium przyjęto następującą klasyfikację funkcjonalną układu drogowego:

1) układ nadrzędny, tworzony przez drogi wojewódzkie:

- droga nr 537 Lubawa - Frygnowo - Pawłowo
- droga nr 542 Rychnowo - Działdowo

Dla tych dróg należy zabezpieczyć zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 43 poz. 430 z 1999 r.) minimalne linie rozgraniczające szerokości: 25,0 m dla drogi 542, jak dla klasy drogi G (główna) i 20,0 m dla drogi 537, jak dla klasy Z (zbiorcza). Szerokość tych linii może być zwiększona, jeżeli wyniknie to z rozpoznania na etapie koncepcji programowo-przestrzennej w chwili ewentualnego przystąpienia do kompleksowej modernizacji w/w dróg do parametrów klasy odpowiednio G i Z.

2) układ podstawowy tworzony przez drogi powiatowe:

- droga nr 1257 N odc. Marwałd - Jabłonowo

- droga nr 1259 N odc. Samin - Leszcz - dr. nr 542
- droga nr 1267 N odc. Wierzbica - Elgnowo
- droga nr 1957 N odc. Elgnowo - Lewańd Wlk.
- droga nr 1224 N odc. Dąbrówno - Lewańd Wlk.
- droga nr 1264 N odc. Leszcz - Jankowice
- droga nr 1261 N odc. Łodwigowo - Osiekowo - dr. nr 1264 N
- droga nr 1264 N odc. Rączki - Gardyny - Jankowice
- droga nr 1243 N odc. Dylewo -Tułodziad

Następujące drogi układu podstawowego:

- dr. nr 1243 N: Ostróda –Tułodziad odc. Dylewo –Tułodziad
- dr. nr 1257 N: dr nr 1235 N – Marwałd – Jabłonowo odc. Marwałd - Jabłonowo

należy projektować (zgodnie z Rozporządzeniem podanym powyżej) w klasie Z (zbiorcza), dla której należy zabezpieczyć linie rozgraniczające szerokości 20,0 m.

Dla pozostałych dróg powiatowych na terenie gminy Dąbrówno posiadających klasę L (lokalna) należy zabezpieczyć linie rozgraniczające szerokości 15,0 m.

3) układ uzupełniający tworzony przez pozostałe drogi powiatowe i gminne.

Drogi układu uzupełniającego należy projektować (zgodnie z Rozporządzeniem podanym powyżej) w klasie L (lokalna) i D (dojazdowa), dla których należy zabezpieczyć linie rozgraniczające szerokości 10,0 - 15,0 m.

Studium nie zakłada zmian funkcjonalnych w istniejącym układzie komunikacyjnym. Dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania układu drogowego gminy konieczna jest modernizacja dróg do założonych klas technicznych oraz przebudowa na większości dróg. W przypadku modernizacji i przebudowy dróg należy uwzględnić utwardzone ciągi piesze, wzdłuż odcinków tych dróg przebiegających przez miejscowości.

Niezbędne działania:

1) nadrzędny układ komunikacyjny:

- droga nr 542 – modernizacja do parametrów klasy G (minimum 25,0 m w liniach rozgraniczających), przebudowa,
- droga nr 537 – modernizacja do parametrów klasy Z (minimum 20,0 m w liniach rozgraniczających), przebudowa,

2) podstawowy układ komunikacyjny:

- drogi powiatowe podstawowego układu komunikacyjnego projektowane w klasie Z – modernizacja do założonej klasy technicznej oraz przebudowa,
- drogi powiatowe podstawowego układu komunikacyjnego projektowane w klasie L – modernizacja do założonej klasy technicznej oraz przebudowa,

3) uzupełniający układ komunikacyjny:

- pozostałe drogi powiatowe i drogi gminne – modernizacja do parametrów przyjętych klas technicznych oraz przebudowa, w pierwszej kolejności odcinków szczególnie ważnych, w tym odcinki dróg:
 - dr pow. nr 1258 N Elgnowo - Stare Miasto - Krajewo Wlk.
 - dr pow. nr 1259 N odc. Samin - Fiugajki
 - dr pow. nr 1957 N odc. Jagodziny - Elgnowo
 - dr gm. nr 1540136 N we wsi Gardyny
 - dr gm. nr 154025 N we wsi Samin
 - dr gm. nr 154009 N do dr nr 154010 N

5.1.2. Komunikacja rowerowa

W studium projektuje się system komunikacji rowerowej uwzględniający przebieg tras:

- międzynarodowej Trasy Tysiąca Jezior Północnych (wariant przebiegu korytarza międzynarodowych tras przez obszar Polski Północnej) na odcinku od północnej granicy gminy po nieczynnym torowisku i od miejscowości Marwałd wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 537,
- międzyregionalnej trasy na odcinku od styku z trasą międzynarodową w okolicy miejscowości Marwałd do granic gminy po nieczynnym torowisku, z wyjątkiem odcinka w rejonie miejscowości Stare Miasto i Jabłonowo, gdzie poprowadzona jest wzdłuż drogi powiatowej nr 1258 N i gminną nr 154009 N. Przy projektowaniu i realizacji trasy należy uwzględnić kolizyjny obecnie przebieg przez kopalnię żwiru w rejonie Brzeźna Mazurskiego,
- tras projektowanych na terenie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich.

Lokalne gminne trasy rowerowe należy prowadzić w sąsiedztwie dróg kołowych oraz, jako krajoznawcze, drogami wewnętrznymi i leśnymi - dla obsługi mieszkańców gminy i turystów.

Trasy gminne powinny być poprowadzone tak, aby były powiązane z trasami międzynarodową i międzyregionalną oraz łączyły główne miejscowości gminy.

5.2. Gospodarka wodno-ściekowa

5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się głównie z wodociągów zbiorowych. 23 miejscowości w gminie posiadają sieć wodociągową, 3 pozostałe miejscowości - Odmy, Łogdowo i część Jagodzin – zaopatrywane są w wodę z terenu sąsiednich gmin. Na terenie wsi oraz byłych PGR-ów istnieją zbiorowe ujęcia wody oraz sieć rozdzielcza i przesyłowa.

W poniższej tabeli przedstawiono niezbędne działania dla poszczególnych wodociągów.

Lp.	Ujęcie wody	Miejscowości obsługiwane przez wodociąg	Niezbędne działania
1	Tułodziad	Tułodziad, Marwałd, Wierzbica, Stare Miasto, Fiugajki, Bartki, Płachawy	- wymiana sieci – na odcinkach Stare Miasto – Fiugajki i Płachawy – Bartki
2	Lewałd Wielki	Lewałd Wielki, kolonia Lewałd Wielki, Okrągłe	- wymiana sieci w Lewałdzie Wielkim
3	Dąbrówno	Dąbrówno, Jabłonowo	- rozbudowa sieci w Jabłonowie - modernizacja stacji wodociągowej i studni
4	Elgnowo	Elgnowo, kolonia Elgnowo, część Jagodzin	- wymiana sieci w Elgnowie
5	Samin	Samin, Saminek, Ostrowie, Osiekowo, Gardyny, Dąbrowa	- zakończenie budowy sieci na odcinku Gardyny – Osiekowo – Leszcz - wymiana sieci w Saminie

Studium zakłada dalszą rozbudowę sieci wodociągowej w obrębie istniejących miejscowości w miarę ich rozwoju. Przewiduje się po pierwsze: budowę sieci w Dąbrównie, Jabłonowie, Saminie, Lewadzie Wielkim i Starym Mieście. Nie przewiduje się budowy nowych zbiorowych ujęć wody.

Zachowuje się zasadę zaopatrzenia w wodę miejscowości Odmy, Łogdowo i część Jagodzin z terenu sąsiednich gmin. Zakłada się sukcesywną rozbudowę wodociągów dla terenów miejscowości do poziomu zaopatrzenia, jak pozostałe miejscowości w gminie (około 98%).

5.2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Gmina Dąbrówno skanalizowana jest w 40%. Ścieki odbierane są głównie z miejscowości Dąbrówno, która skanalizowana jest w 80%. Pozostałe miejscowości, objęte w części gminnym systemem kanalizacji, to: Dąbrówno, Tułodziad, Marwałd, Jabłonowo (częściowo), Wierzbica i Stare Miasto.

Odbiór i oczyszczanie ścieków następuje w oczyszczalni ścieków w Dąbrównie. Obiekt został zmodernizowany, posiada przepustowość 600 m³/d. Oczyszczalnia zaspokaja obecne i planowane potrzeby gminy w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków.

Istniejące kolektory sanitarne pokazane są wraz z projektowaną siecią na rysunku studium. Ze względu na potrzebę podnoszenia poziomu życia mieszkańców, planowany na terenie gminy rozwój turystyki, ochronę środowiska przyrodniczego – konieczna jest rozbudowa gminnej sieci kanalizacyjnej i objęcie nią w całości wszystkich większych miejscowości.

W Aglomeracji Dąbrówno uwzględnia się:

- sukcesywną rozbudowę istniejącej sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Dąbrówno, Tułodzian, Marwałd, Jabłonowo, Wierzbica i Stare Miasto,
- skanalizowanie miejscowości: Kalbornia, Leszcz, Osiekowo, Gardyny.

W studium zakłada się rozszerzenie obszaru Aglomeracji Dąbrówno o miejscowości: Samin, Saminek, Fiugajki, Elgnowo, Lewałd Wielki, Ostrowite.

W pozostałych miejscowościach: Płachawy, Bartki, Jagodziny, Odmy, Okrągłe, Wądryń, Jakubowo, Brzeźno Mazurskie, Dąbrowa, Łogdowo i w zabudowie kolonijnej, ze względu na niewielką liczbę mieszkańców oraz wysokie koszty doprowadzenia sieci do tych miejscowości, w studium zakłada się gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych z wywozem ich do zbiornika przy oczyszczalni ścieków w Dąbrównie lub oczyszczanie ścieków w oczyszczalniach przydomowych warunkowane wynikami szczegółowych badań hydrogeologicznych.

W przypadku zmian w liczbie mieszkańców, zmian technologicznych lub innych czynników w miejscowościach nieujętych w planach skanalizowania oraz w zabudowie kolonijnej – studium zakłada możliwość skanalizowania tych miejscowości.

W sprawach odprowadzania i oczyszczania ścieków obowiązują ograniczenia wynikające z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm.)

5.3. Kanalizacja deszczowa.

Na terenie gminy istnieje sieć kanalizacji deszczowej jedynie w miejscowości Dąbrówno. Sieć ta nie zbiera wód opadowych z wszystkich utwardzonych powierzchni terenu. W perspektywie należy dążyć do skanalizowania wszystkich powierzchni utwardzonych na terenie miejscowości Dąbrówno, zainstalowania na wylotach tej sieci separatorów piasku i szlamów, a także wyposażenie w sieć kanalizacji deszczowej znaczących powierzchni utwardzonych w innych miejscowościach na terenie gminy Dąbrówno.

5.4. Gospodarka cieplna, energetyka, gazownictwo

5.4.1. Gospodarka cieplna

Gospodarka cieplna na terenie gminy oparta jest przeważnie o kotłownie lokalne i paleniska indywidualne opalane paliwem stałym, stanowiące stałe źródło zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Należy dążyć do sukcesywnego przechodzenia na technologie niskoemisyjne.

5.4.2. Energetyka

Zarówno konfiguracja sieci elektroenergetycznej jak i stan urządzeń zasilających zapewnia znaczną dyspozycyjność i odpowiednie możliwości przesyłowe i zabezpieczenie potrzeb elektroenergetycznych gminy. Zaopatrzenie gminy w energię elektryczną nie stanowi bariery w inwestowaniu. W studium nie przewiduje się zmian w obecnym zaopatrzeniu gminy w energię elektryczną.

Na większości obszaru gminy ewentualne plany inwestycyjne wymagające zabezpieczenia elektroenergetycznego można realizować po wykonaniu lokalnych dowiązań do istniejącej sieci SN 15 kV i wybudowaniu stacji transformatorowych 15/0,4 kV w zależności od potrzeb.

W studium dopuszcza się budowę dwutorowej linii elektroenergetycznej napowietrznej WN o napięciu 400 kV po trasie istniejącej linii WN 220 kV relacji Włocławek Azoty – Olsztyn I. Dopuszcza się także odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę zarówno istniejącej, jak i nowopowstałej linii elektroenergetycznej.

Dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonywania prac eksploatacyjnych. W zagospodarowaniu terenu gminy, dla nowoprojektowanej linii 400 kV należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach). W pasie technologicznym nie mogą być lokalizowane budynki i inne przeznaczone na stały pobyt ludzi. Lokalizowanie obiektów w pobliżu pasa technologicznego powinno być uzgodnione z właścicielem linii elektroenergetycznych.

Na terenie gminy panują dobre warunki wiatrowe do lokalizacji farm wiatrowych. Jest też duże zainteresowanie inwestorów planujących lokalizację farm wiatrowych na terenie gminy. Zasady lokalizowania elektrowni wiatrowych określone są w punkcie 1.3. Kierunki i zasady polityki przestrzennej.

5.4.3. Gazownictwo

Obecnie na terenie gminy brak jest gazociągów wysokiego i średniego ciśnienia. Dopuszcza się możliwość zrealizowania zaopatrzenia gminy w gaz ziemny. Aby docelowo zaistniała możliwość zaopatrzenia gminy w gaz ziemny przewodowy rozwiązanie takie powinno zostać ujęte w Studium Gazyfikacji Gminy.

5.5. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy, oparta na wywożeniu odpadów do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie (gm. Ostróda), jest prawidłowa. Na terenie gminy należy rozwijać system segregacji surowców wtórnych.

6. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

1) W zakresie usług publicznych:

- budowa boisk sportowych i placów zabaw dla dzieci, szczególnie w większych miejscowościach gminy (Dąbrówno, Wierzbica, Elgnowo, Samin, Marwałd) oraz w pozostałych, zależnie od potrzeb,
- budowa nowego przedszkola w Dąbrównie lub przystosowanie istniejącego obiektu,
- urządzenie nowego cmentarza komunalnego w Dąbrównie,
- urządzenie kąpielisk wiejskich w Dąbrównie, Kalborni, Leszczu, Starym Mieście i Gardynach,
- urządzenie targowiska w Dąbrównie,
- inne usługi publiczne, niewymienione wyżej, można realizować w miarę aspiracji i potrzeb zgłaszanych przez społeczność lokalną,

2) W zakresie komunikacji:

- przebudowa dróg gminnych wskazanych w Studium,
- poprawa nawierzchni bitumicznych,
- utwardzenie nawierzchni odcinków dróg nieutwardzonych,
- sukcesywne remonty i modernizacje dróg, zależnie od potrzeb,
- realizacja ścieżek rowerowych na terenie gminy,

3) W zakresie infrastruktury technicznej:

- budowa sieci wodociągowej w miejscowościach wskazanych w Studium,
- modernizacja lub przebudowa sieci wodociągowej w miejscowościach wskazanych w Studium,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach wskazanych w Studium,
- skanalizowanie terenów przeznaczonych pod zainwestowanie wokół jezior Dąbrowa Wielka i Dąbrowa Mała,
- sukcesywne modernizacje i przebudowy istniejących sieci kanalizacji sanitarnej w pozostałych miejscowościach,
- budowa sieci kanalizacji deszczowej w miejscowości Dąbrówno,

4) Opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

7.1. Zadania rządowe stanowiące realizację celów o znaczeniu ponadlokalnym.

Na terenie gminy nie występują zadania rządowe stanowiące realizację ponadlokalnych celów publicznych, znajdujących się w rejestrze programów rządowych, o których mowa w przepisach art. 48 i 49 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

7.2. Zadania realizujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym.

- 1) Budowa linii elektroenergetycznej napowietrznej o napięciu 400 kV relacji Olsztyn-Mątki-Płock, z wykorzystaniem trasy istniejącej linii 220 kV relacji Włocławek Azory-Olsztyn I.
- 2) Realizacja i wspieranie programu małej retencji i zwiększenie lesistości głównie na obszarze węzłowym Garbu Lubawskiego.
- 3) Ochrona czystości wód powierzchniowych na terenie zlewni pojeziernej.
- 4) Zwiększenie lesistości (zalesianie).
- 5) Wykonanie pełnego rozpoznania zasobów i stanu dziedzictwa kulturowego, oraz uzupełnienie rejestru zabytków o obiekty, zespoły i stanowiska archeologiczne wymagające ochrony konserwatorskiej.
- 6) Wprowadzenie ustaleń planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7.3. Zadania samorządu województwa stanowiące realizację ponadlokalnych celów publicznych.

- 1) Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 542 do parametrów klasy G.
- 2) Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 537 do parametrów klasy Z.
- 3) Budowa chodników we wsi Marwałd w ciągu drogi wojewódzkiej nr 537.
- 4) Budowa chodników w ciągu dróg wojewódzkich nr 542 i 537 w granicach gminy.

7.4. Zadania starostwa powiatowego stanowiące realizację ponadlokalnych celów publicznych.

- 1) Przebudowa dróg powiatowych układu uzupełniającego do wymaganych klas technicznych.
- 2) Budowa chodników w ciągu dróg powiatowych w miejscowościach Elgnowo, Samin, Dąbrówno, Wądryń, Okrągłe.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

- 1) Na terenie gminy Dąbrówno nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych;
- 2) Nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości;
- 3) Nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- 4) Nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Ze względu na ochronę ładu przestrzennego oraz jakości życia mieszkańców gminy wskazuje się następujące obszary do objęcia miejscowymi planami:

- tereny przeznaczone w studium pod nową zabudowę, w szczególności tereny na północ i południe od Dąbrówna oraz tereny w Saminie i Wierzbicy,
- tereny przeznaczane na lokalizację farm wiatrowych,
- tereny przeznaczone na eksploatację kopalni.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej określono w punktach 1.3 i 2.2. niniejszego Studium.

Zasady użytkowania i zakres ochrony terenów leśnych określono w punkcie 3.2.3.

Na zalesienia gruntów rolnych można ponadto przeznaczać tereny wnioskowane przez ich właścicieli w trybie przepisów obowiązującego Rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesienia w/w terenów, o ile nie są sprzeczne z przepisami o lasach i polityką przestrzenną gminy.

Na obszarach lasów państwowych zagospodarowanie terenu odbywa się na podstawie ustawy o lasach.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

11.1. Tereny zagrożone powodzią

Zagrożenia występowania powodzi na obszarze gminy związane jest z przepływającą przez gminę rzeką Wel i jej dopływem – Małą Wkrą. Zgodnie z opracowaniem Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Morski w Gdyni pt. „Wyznaczanie granic bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych (etap II)- rzeka Wel” jako podstawę określenia granic stref zagrożenia powodziowego uznaje się granice strefy tzw. A1 i A10, określającej zasięg obszaru zalewowego odpowiadającego wysokiemu powodziowemu przepływowi, którego prawdopodobieństwo przewyższenia wynosi 1% i 10%.

Na terenach zalewowych (zagrożonych powodzią) nie powinno się wykonywać robót i czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, w tym nie powinno się lokalizować obiektów budowlanych.

Ze względu na predyspozycje do występowania podtopień lokalizacji obiektów budowlanych należy unikać także w innych dolinach rzecznych oraz w obniżeniach terenu.

Na terenach zagrożonych powodzią obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym wynikające z art. 40 i 82 ustawy Prawo wodne.

11.2. Osuwiska

Według Katalogu Osuwisk Instytutu Geologicznego Zakładu Geologii Inżynierskiej (W-wa 1971r.) na terenie gminy Dąbrówno obszary o predyspozycjach do powstawania osuwisk występują głównie na zboczach dolin rynnowych. W szczególności tereny zagrożone osuwiskami dotyczą zboczy rynny jez. Mała Dąbrowa i rzeki Wel oraz zboczy nad jez. Okrągłym.

Należy unikać zabudowywania terenów osuwiskowych.

Należy je zagospodarowywać trwałą zielenią, głęboko się ukorzeniającą.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze gminy nie udokumentowano geologicznie kopaliny, których eksploatacja byłaby możliwa i opłacalna sposobem podziemnym. Wobec tego nie występują też filary ochronne złóż takich kopaliny.

Na obszarze gminy występują tylko kopaliny pospolite, które eksploatuje się sposobem odkrywkowym. Obiekty wymagające wyznaczenia filarów ochronnych w złożach tych kopaliny, to głównie ciągi infrastrukturalne (takie jak drogi czy linie elektroenergetyczne), zabudowania i tereny leśne. Te obiekty i obszary są - zgodnie z obowiązującym prawodawstwem – wyznaczane szczegółowo w trybie procesu udzielania koncesji na wydobywanie poszczególnych złóż kopaliny.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271)

W granicach administracyjnych gminy Dąbrówno nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Zagrożenie dla krajobrazu gminy, obok mało estetycznych obiektów budowlanych, stwarzają duże kopalnie kruszywa naturalnego. Powodują one trwałą zmianę rzeźby terenu. Nie musi to oznaczać trwałego oszpecenia krajobrazu. W dużym stopniu zależne jest to od właściwej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Z eksploatacją kruszywa na dużą skalę wiąże się też wzmożony ruch ciężkich pojazdów, a w pobliżu odkrywek także zwiększona zawartość pyłów mineralnych w atmosferze.

Tereny przekształcone odkrywkową eksploatacją kopaliny – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi – muszą zostać zrehabilitowane .

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy nie ma, wyznaczonych zgodnie z obowiązującymi przepisami, terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.